

De profetische traditie en de uitdagingen – deel I

Introductie

De islamitische natie is tegenover grote uitdagingen te komen staan door het gebrek aan authentieke kennis en onwankelbaar geloof. Hierdoor zijn de andersdenkenden en de ideologische vijanden van de islam opeens een intellectuele bedreiging gaan vormen, terwijl de invloed van hun wrok voorheen een stofje aan een weegschaal was, hoewel hun animositeit enorm groot was. Hun hedendaagse impact heeft niet te maken met de onomstotelijkheid van hun bewijzen of de weerloosheid van het islamitisch erfgoed, maar het is een bijproduct van de tragische situatie van de moslims. Wij zijn geen waardige opvolgers van de vrome voorgangers. Zij hebben hun eigendom, dierbaren en hun leven op het spel gezet om te voldoen aan de eisen van Allah en Zijn boodschapper, maar wij zijn achterover gaan leunen om te genieten van het wereldse leven. Ons hart is gevuld met liefde voor weelde en genot, terwijl de profeet en zijn metgezellen dagenlang stenen hadden gebonden aan hun buik om het honger niet te voelen. Zij hebben hard gewerkt om hun loyaliteit te bewijzen aan Allah, de almachtige. Ze hebben hun best gedaan om het profetisch erfgoed gewaarborgd door te geven aan de nieuwe generaties. Wanneer wij als moslims waren afgeweken van hun voetsporen, stonden we machteloos tegenover degenen die kwaadaardige bedoelingen hadden. Dit bereikte het dieptepunt met het imperialisme en daarna het kolonialisme op grond van de zogenaamde *Mission Civilisatrice* welke verzonnen werd door de hypocrieten. Op deze materiële exploitatie volgden de intellectuele aanvallen, namelijk de oriëntalistiek, Arabistiek en islamologie. De invloedrijke actoren van deze studievelden waren januskoppen zoals Ignaz Goldziher, Arminius Vámbéry, Theodor Nöldeke, Michael Jan de Goeje, Christiaan Snouck Hurgronje, Joseph Schacht, Josef Horowitz, Bernard Lewis en vele anderen. Zij hebben onder het mom van wetenschap en onderzoek geprobeerd een vraagteken te plaatsen achter elk islamitisch fundament om twijfels op te wekken bij de moslims. Uiteraard hebben islamitische geleerden in elke periode antwoord gegeven op zulke ideologische militanten, maar de intellectuele schade die de moslimwereld hierdoor opliep, is niet te ontkennen. Zodoende werd de moslimwereld klaargestoomd voor het cultureel imperialisme dat nog steeds op gang is. Hierdoor is er tamelijk veel degeneratie veroorzaakt in de moslimwereld. De moslims, in het algemeen, kennen en leven de islamitische voorschriften niet meer. Sterker nog, er is

onder de moslimjongeren een tendens ontstaan naar atheïsme en deïsme voornamelijk door de twijfels die zijn opgewekt omtrent de profetische traditie en de waarborging ervan.

Dit artikel heeft als doel deze twijfels weg te nemen en is onder andere gebaseerd op het artikel *al-sunna al-muṭahhara wa al-taḥaddiyāt* van de prominente islamgeleerde doctor Nuruddin 'Itr, die onlangs is overleden. Moge Allah, de almachtige hem met Zijn genade behandelen en het paradijs laten betreden.

Ontvangst van de profetische traditie door de *ṣaḥāba* (metgezellen)

Allah, de almachtige, heeft zijn nobele boodschapper met de ultieme waarheid gestuurd naar de mensheid. Deze boodschap heeft betrekking op alle aspecten van het leven. Hij heeft zijn boodschapper ondersteunt met *mu'jizāt* (wonderen). Hij werd door Allah, de almachtige, uitverkoren tussen alle profeten en zijn volk werd uitverkoren tussen alle voorgaande volken. Zijn grootste wonder was de edele Koran die het bewijs van zijn profeetschap en de maatstaf van zijn volk werd. Hij heeft van Allah, de almachtige, los van de Koran, echter ook wijsheid gekregen die dient als een uiteenzetting van de Koran, namelijk de Soenna. Hiernaar verwijst Allah, de almachtige, in het volgende Koranvers dat neerkomt op: “En God heeft op u neergezonden de Schrift en de Wijsheid en heeft u onderwezen wat gij niet wist. Gods genade jegens u is ontzaglijk.”¹ De taak van de profeet om de Koran uit te leggen, wordt in het volgende Koranvers genoemd dat neerkomt op: “Wij hebben tot u nedergezonden de Maning opdat gij zoudt duidelijk maken aan de mensen wat tot hen was nedergezonden en opdat zij wellicht indachtig zouden worden.”²

De *ṣaḥāba* hebben zowel de Koran als de Soenna met een volledige acceptatie en overgave aanvaard, zoals de aarde het regenwater absorbeert waarna geen ruimte meer is voor droogte. Dit resulteert weer in het verschijnen van verschillende soorten planten, vruchten en bossen. Zodoende hebben de *ṣaḥāba* de goddelijke openbaringen, dus de Koran en de Soenna, nauwkeurig tot zich genomen en vervolgens hebben ze er zorgvuldig naar geleefd zodanig dat

---

¹ Koran, 4:113. Vertaling Kramers.

² Koran, 16:44. Vertaling Kramers.

ze de beste groep van deze islamitische natie zijn geworden, zoals Allah, de almachtige, openbaart in het Koranvers dat in het Nederlands neerkomt op: “Gij zijt geworden de beste gemeente die voortgebracht werd voor de mensen doordat gij aanspoort tot het behoorlijke en afweert van het verwerpelijke en gij aan God gelooft.”³

De *ṣaḥāba* en de overlevering van de Soenna

Na het overlijden van de geliefde profeet Mohammed (vrede en zegeningen zij met hem) moest de goddelijke openbaring veilig overgedragen worden naar de volgende generaties. De metgezellen waren zich bewust van deze religieuze verantwoordelijkheid. Daarom begonnen ze op vroeg stadium met de vastlegging en waarborging van de Soenna met het doel om dit profetisch erfgoed te verspreiden onder de nieuwe generaties. De metgezellen waren de leerlingen van de geliefde profeet en hadden tijdens zijn lessen de volgende profetische instructie heel goed geleerd: “Moge Allah het gezicht verlichten van een persoon die iets van ons hoorde en dit overleverde zoals hij hoorde. Er zijn vele luisteraars die meer vatten dan degene die het (van mij) hoort.”⁴ De metgezellen verspreidden zich over de aardbodem om de mensheid te redden uit de duisternissen van ongeloof en dwaling. Niet om gebieden te veroveren voor wereldse doeleinden. De historie heeft dit voor hen met talloze voorbeelden geregistreerd en alle volken zijn hier een getuige van geweest. Het motto van hen was: “Allah heeft Mohammed gezonden als een gids (naar de ultieme waarheid) en niet als een tollenaar!” Zo zei de tweede kalief ‘Omar ibn al-Khattab tegen één van zijn gouverneurs: “Wanneer hebben jullie de mensen tot slaven gemaakt, terwijl hun moeders hen als vrije mensen hadden gebaard!”

Dit was dus de houding van de metgezellen tegenover de mensheid. Ze hebben nergens gekoloniseerd of geëxploiteerd. Ze hebben niemand onrecht aangedaan. Hun enige echte doel was de goddelijke boodschap, dus de Koran en de Soenna, verspreiden over de aardbodem. Hierin slaagden ze ook!

---

³ Koran, 3:110. Vertaling Kramers.

⁴ Abu Dawud in zijn *al-sunan*, *bāb nashr al-‘ilm*; al-Tirmidhi in zijn *al-sunan*; Ibn Maja in zijn *al-sunan*.

Complexiteit en uniekheid van dit proces

De uitdaging was heel groot. De profetische traditie beschermen tegen vervalsing en verbastering was niet een eenvoudige taak, omdat er nog geen enkel systeem of methodologie was ontwikkeld om dit zomaar te realiseren. Datgene wat door de metgezellen ontwikkeld zou worden, had bovendien ook geen precedent om als voorbeeld of uitgangspunt te nemen, want overige volken hadden ook nooit een soortgelijk systeem ontwikkeld om bepaalde gegevens nauwkeurig te registreren en vervolgens de authenticiteit ervan te verifiëren. De overige volken hadden namelijk hun eigen geschriften niet kunnen beschermen en verbasterden het met arbitraire interpretaties, fabels en mythen. Het systeem dat bedacht werd door de metgezellen om de Soenna te waarborgen was dus een heel uniek systeem.

Wetenschappelijke methodologie van overlevering volgens de Koran

De Koran bevat expliciete richtlijnen en instructies die de *ṣahāba* konden gebruiken om een uniek systeem op te zetten voor de bescherming van de profetische traditie en de gezonde overlevering ervan. Hieronder volgt een aantal hiervan:

1. Het verbod op liegen: dit principe omvat tevens de integriteit en eerlijkheid in wetenschappelijke activiteiten. Hiermee is dus ook een verbod gekomen op alle soorten wetenschapsfraude. De Koran heeft liegen uitdrukkelijk verboden zodanig dat het is gerelateerd aan ongeloof. Een Koranvers komt neer op: “Leugenachtigs is het slechts wat zij verzinnen die niet geloven aan de tekenen Gods en diegenen zijn de leugenaars.”⁵ Een anders Koranvers over het verbod op liegen, komt neer op: “Zeg: Slechts heeft mijn Heer verboden verklaard de zedeloosheden de uiterlijke en de innerlijke en de zonde en de ongerechtvaardigde begeerte en dat gij tot genoot geeft aan God dat waarvoor Hij geen gezag nederzendt en dat gij over God zegt wat gij niet weet.”⁶ In een *mutawātir ḥadīth* die dus met massatransmissie tot ons is gekomen, staat vermeld dat de geliefde profeet Mohammed (vrede en zegeningen zij met hem) heeft gezegd wat neerkomt op: “Wie opzettelijk namens mij een leugen verzint, laat hem dan zijn plek reserveren in het hellevuur.” Deze *ḥadīth* (pluraal:

---

⁵ Koran, 16:105. Vertaling Kramers.

⁶ Koran, 7:33. Vertaling Kramers.

aḥādīth) is door meer dan zeventig metgezellen overgeleverd. De *aḥādīth* over het verbod op liegen in het algemeen zijn overgeleverd door ongeveer tweehonderd metgezellen.

2. Het bericht dat afkomstig is van een kwaadbedrijver scrupuleus natrekken: dit is een belangrijk principe dat expliciet wordt genoemd in het Koranvers dat neerkomt op: “O gij die gelooft indien een kwaadbedrijver tot u komt met een bericht vergewist u dan daarvan omdat gij in onwetendheid lieden zoudt kunnen treffen en dan berouwvol zoudt moeten zijn over wat gij gedaan hadt.”⁷ Dit principe schrijft ons voor om secuur te handelen bij berichten die afkomstig zijn van mensen die niet vroom en religieus zijn.
3. Strenge eisen stellen aan de betrouwbaarheid van de overleveraar: dit principe is een fundamentele regel binnen de islamitische wetgeving. Een getuige of overleveraar wordt eerst kritisch beoordeeld op zijn betrouwbaarheid voordat zijn bewering wordt aanvaard. Er zijn meerdere Koranverzen die dit principe voorschrijven. Een Koranvers komt neer op: “En neemt tot getuigen rechtschapen lieden onder u en geeft rechte getuigenis voor God.”⁸ Een ander Koranvers komt neer op: “En neemt getuigen wanneer gij met elkander handelt.”⁹ Het getuigenisinstituut is zo belangrijk in de islamitische wetgeving dat het langste vers in de Koran hierover gaat. Een hele pagina aan het einde van het Koranhoofdstuk *al-baqara* is aan dit onderwerp besteed. Het gaat in de bovengenoemde verzen echter wel over getuigenis afleggen voor financiële transacties, huwelijk en echtscheiding, maar als er voor deze activiteiten zelfs betrouwbare getuigenissen zijn vereist, dan is het eerder noodzakelijk dat zo een soort getuigenis ook vereist is voor de overlevering van het profetisch erfgoed, namelijk de uitspraken, handelingen en karaktereigenschappen van de profeet Mohammed (vrede en zegeningen zij met hem).¹⁰
4. Validatie van zaken: het is een Koranische instructie om dingen eerst te valideren voordat je het aanneemt. Klakkeloos dingen aannemen of overnemen, is dus

---

⁷ Koran, 49:6. Vertaling Kramers.

⁸ Koran, 65:2. Vertaling Kramers.

⁹ Koran, 2:282. Vertaling Kramers.

¹⁰ Ibn Rajab al-Hambali, *sharḥ al-'ilal*, vol. 1 blz. 44.

afgekeurd door de Koran. De betekenis van het volgende Koranvers verwijst naar dit principe: “En loopt niet aan achter datgene waarover gij geen kennis hebt immers het gehoor het gezicht en het gemoed over die alle wordt navraag gedaan.”¹¹ Het is dus niet toegestaan om achter dingen aan te gaan waarvan de authenticiteit nog niet vaststaat.

5. Het verbod op de overlevering van verzonden berichten: ook dit principe vloeit voort uit de betekenis van het Koranvers in punt vier. Het is niet toegestaan om verzonden berichten door te vertellen of te verspreiden zonder erbij te vermelden dat het verzonden is. Hierop duidt ook de betekenis van de volgende authentieke *ḥadīth* die door een groep metgezellen is overgeleverd: “Wie een bericht namens mij overlevert, terwijl hij weet/acht dat deze verzonden is, dan behoort hij (ook) tot één van de leugenaars.”¹² Dit is een duidelijk sein om zorgvuldig om te gaan met de verantwoordelijkheid om een *ḥadīth* te overleveren. Het is verplicht voor iedereen die een *ḥadīth* heeft gehoord of gelezen om dit eerst voorzichtig en naarstig te valideren voordat hij het aanneemt.¹³ De geleerden hebben vroegtijdig dit soort verzonden overleveringen getraceerd en vastgelegd in schriftelijke werken die ze specifiek over *aḥādīth mawdū`a* (verzonden overleveringen) hebben geschreven.

De *ṣaḥāba* hebben deze Koranische instructies en richtlijnen strikt toegepast in hun dagelijks leven. Allah, de almachtige, is tevreden met hen en zij zijn tevreden met Hem. Ze hebben hun dagen en nachten gespendeerd om de boodschap van de geliefde profeet Mohammed (vrede en zegeningen zij met hem) te verspreiden en te doceren aan de mensen. Daarbij hebben ze uit vrees voor Allah en respect voor de profeet heel voorzichtig gehandeld om de profetische traditie niet te bezoedelen met zaken die er niet toebehoren. Hetzelfde geldt voor de vrome moslims na hen. Sterker nog, hedendaagse moslims zouden niet eens in zo een ontorende situatie willen vallen door de profetische traditie te verbasteren met wat er niet bij hoort. Geen

¹¹ Koran, 17:36. Vertaling Kramers.

¹² Muslim in zijn introductie op zijn *al-ṣaḥīḥ* en anderen.

¹³ Dit valt echter wel onder het operatiekwartier van de deskundigen op het gebied van *ḥadīth* en de bijbehorende wetenschappen. Het is niet aan de leek om hierin te opereren simpelweg omdat hij niet bekwaam is. Tegenwoordig zijn er helaas veel onbevoegde mensen, voornamelijk jongeren, die met een *copy-paste* gedrag dit heilige domein van de geleerden besmetten met hun onwetendheid en onbeschofte houding. De leek dient de geleerden te volgen en hen te vragen als hij iets niet weet. Zie Koran, 21:7 en 16:43.

moslim zou dit durven uit vrees en liefde voor Allah en Zijn profeet. Hoe kan zo iets verwacht worden van de *ṣahāba* wier loyaliteit aan Allah en de profeet vaststaat met de goddelijke openbaringen en de historische feiten. Zij waren bereid om al hun dierbaren op te offeren voor Allah en Zijn profeet. Ze waren bereid om hun eigendom, ouders, kinderen en zelfs hun eigen ziel te sacrificeren op Allahs pad. Dit hadden ze bewezen door het daadwerkelijk te doen!

Gebaseerd op de voornoemde Koranische instructies en richtlijnen hebben de metgezellen verschillende principes gehanteerd om de Soenna op een zorgvuldige manier te waarborgen en te verspreiden:

1. Ze hebben zo min mogelijk *ḥadīth* overgeleverd van de geliefde profeet om vergissingen en versprekingen zoveel mogelijk te voorkomen. Hoe meer men spreekt des te meer vergissingen hij kan maken. Voeg hieraan toe de uitspraak van de geliefde profeet die neerkomt op: “Het is als leugen genoeg voor de persoon om alles wat hij hoorde, door te vertellen.”¹⁴
2. Ze hebben heel voorzichtig gehandeld bij de aanneming van een bericht dat toegeschreven werd aan de geliefde profeet. Het is overgeleverd dat de metgezel Abu Musa naar het huis van ‘Omar ibn al-Khattab ging en bij de deuropening drie keer de islamitische groet gaf. Toen er niet werd gereageerd, keerde Abu Musa terug. Hierop liet ‘Omar ibn al-Khattab hem terugroepen en vroeg hem waarom hij wegging na drie groeten. Toen overleverde Abu Musa hierover een *ḥadīth* van de profeet. ‘Omar ibn al-Khattab zei tegen Abu Musa dat als hij geen extern bewijs of een getuige hiervoor kan brengen, naar hem zal grijpen. Hierop ging Abu Musa naar andere metgezellen om iemand te zoeken die ook deze *ḥadīth* had gehoord van de profeet. Hij vond een groep metgezellen en bracht hen naar ‘Omar ibn al-Khattab. Zo zijn er heel veel voorbeelden van dit soort gevallen onder de metgezellen. Zodoende hebben de metgezellen onderling zelfs heel voorzichtig gehandeld als het ging om de overlevering van de *ḥadīth*, terwijl ze heel goed wisten dat alle metgezellen betrouwbaar en rechtvaardig zijn. Dit hoefde echter niet te betekenen dat ze niet

---

¹⁴ Deze *ḥadīth* is door een groep onder de metgezellen overgeleverd. Bukhari en Muslim hebben deze *ḥadīth* ook opgenomen in hun compilaties.

voorzichtig moesten handelen, omdat niemand, behalve de profeten, onfeilbaar is.

Bovendien was dit de instructie van de Koran om voorzichtig te handelen.

3. Ze pasten tekstkritiek toe op de berichten die tot hen kwam. Zo staat vermeld in de compilaties van Bukhari en Muslim dat de moeder der gelovigen ‘Aisha (moge Allah tevreden zijn met haar) kritiek had op de *ḥadīth* die ‘Omar ibn al-Khattab en zijn zoon ‘Abdallah overleverden van de geliefde profeet. De betekenis van de *ḥadīth* was: “De dode wordt bestraft met het gehuil van zijn familie.” Ze zei over deze overlevering: “Moge Allah ‘Omar genadig zijn. Bij Allah, de boodschapper van Allah (vrede en zegeningen zij met hem) heeft niet gezegd dat Allah de gelovigen bestraft door het gehuil van iemand, maar hij zei: “Waarlijk, Allah vermeedert de bestraffing van de ongelovige met het gehuil van zijn familie voor hem.” Vervolgens ging ‘Aisha verder en zei: “De Koran is jullie genoeg: “Niet heeft een torsende ziel de last van een andere te torsen.”¹⁵ Zo zie je dat niets klakkeloos werd overgenomen door de metgezellen. Ze hebben de overleveringen altijd getoetst aan de Koran en andere *aḥādīth*.
4. Ze gingen reizen en lange afstanden afleggen om de berichten te verifiëren en de overleveraars te traceren. Deze praktijk heeft geen gelijkenis in de mensengeschiedenis. Dit werd voor het eerst geïntroduceerd door de metgezellen. Er zijn talloze voorbeelden waaruit blijkt dat de metgezellen voor één *ḥadīth* naar andere landen en streken gingen reizen om het te verifiëren of te bekrachtigen bij een andere metgezel die het ook had gehoord van de profeet en was verhuisd naar een ander gebied om daar de islam te verspreiden. Daarna is deze gewoonte voor eeuwen voortgezet door de geleerden van de nieuwe moslimgeneraties. Vandaag de dag zijn er zelfs vele moslims die omwille van kennis hun vaderland en familie verlaten om in een ander land of continent kennis te vergaren.
5. Ze hebben de overleveraarsketen van de overleveringen grondig onderzocht. Als er overleveraars ertussen zitten die bijvoorbeeld behoren tot de sekten of onrechtdoeners, dan stooten ze hun berichten af.

---

¹⁵ Koran, 35:18. Vertaling Kramers.

6. De geleerden van de metgezellen stimuleerden de mensen om voorzichtig te handelen in het overleveren en aannemen van *aḥādīth*. Ze leerden de mensen dat ze alleen van betrouwbare en accurate mensen overleveringen moesten accepteren.
7. Ze waren de grondleggers van meerdere disciplines van de *ḥadīth*wetenschappen, zoals *muṣṭalaḥ al-ḥadīth*¹⁶, *funūn al-isnād*¹⁷, *‘ulūm al-jarḥ wa al-ta’dīl*¹⁸. Dit is iets wat veel inspanning vereist en is sinds de mensenheugenis voor het eerst gerealiseerd door de metgezellen van de geliefde profeet. Daarna heeft het als model gediend voor de islamitische geleerden.
8. Al in de tijd van de geliefde profeet werden *aḥādīth* schriftelijk vastgesteld door bepaalde metgezellen die speciale toestemming hadden gekregen van de geliefde profeet om dit te doen. In elke generatie na hen zijn er talloze compilaties gemaakt door de geleerden om deze *aḥādīth* ook schriftelijk vast te leggen, terwijl er duizenden geleerden waren, zoals Malik ibn Anas, Ahmad ibn Hambal, Muhammed ibn Isma’il al-Bukhari die honderdduizenden *aḥādīth* uit het hoofd kenden samen met diens overleveraars en de bijbehorende biografische gegevens van deze overleveraars. Dit was een wonderbaarlijk geval dat geen precedent kende! Nog steeds zijn er wereldwijd moslims die niet alleen de Koran van koft tot koft hebben gememoriseerd, maar ook meerdere *ḥadīth*collecties waarin tienduizenden *aḥādīth* zijn opgenomen.

Wordt vervolgd...

¹⁶ Discipline die betrekking heeft op de categorisering van de overleveringen qua authenticiteit en acceptatie, etc.

¹⁷ Discipline die gaat over de studie van de overleveraarsketen.

¹⁸ Discipline waarin de biografie, karaktereigenschappen, vroomheid, intelligentie, onthoudingsvermogen, etc. van de overleveraars aan de kaak wordt gesteld. Dit zijn allemaal geregistreerd in literatuur van *tarājim*.